

Payí Jono xámi eañnarini.

Payí rina Jisasoyá siyikí imónigfáyí nání Jono xámi eañnarini. O Jisaso wiepisagowa worini. Jisaso rixa añnamí nipeyimáná xwiogwí aga obaxí nípwemáná enáná Jono niñweañsáná rixa xweyañf nerí añf yoí Epesasiyo niñweámáná payí rina eañnigini. Ayí Gorixomí diñf sixí uyarigfápa xixe diñf sixí yinítrixinirí níriri earí mimónf uréwapiyarigfáyí rarigfápi arfá m+wiipa étrixinirí níriri earí eñnigini. Mimónf uréwapiyarigfáyí re rarigfápi nání, “Wará nene inñwápi sipí inñagwi nání Jisaso xwfáyo nemerfná nepa áamá mimónagftrini.” rarigfápi nání niñfá nimónirí “Jisaso nepa áamá nimónimáná emeagftrini.” uréwapiyimnirí ení níriri eañnigini.

Diñf niyimñf imóniñfpi á máyo umímoarñjo nánirini.

¹ Iwamfó xwfári tñni añfna tñni imixinñíná eno nání —Omí arfá wirane negf sñwí tñ tñni winirane sñwí winaxídirane wé tñni fá xirirane enwáorini. Xwiyfá diñf niyimñf imóniñfpi nání neáwapiyñorini. ² Diñf niyimñf imóniñwápi nání sixí neamímoarñjorini. Xegf sñmimañf sñwá neainfagi sñwí winñwá enagi nání neámeañf mfkone diñf niyimñfpi nání mfkí ikiño nání —O eníná dání íníná ápo Gorixo tñni nawíni ñweagfío xegf sñmimañf sñwá neainñjorini. O nání xwiyfápi sopññññf nñworane wáf seararñjwini. ³ Seyfne tñni aga nawíni xirñññwaéne imónirane diñf axfñni nawíni xirirane yanfwa nání sñwí winirane arfá wirane enwáo nání wáf seararñjwini. None

aga dñjť ná bñnĩ nimónĩrane xĩrĩnĩjwáwaú, ayť ápo Gorĩxo tñnĩ xewaxo Jisasi Kiraiso tñnĩ awaú enjagťi nánĩ seararĩjwĩnĩ. ⁴ Dñjť niťá nĩneainĩrĩnĩ ná bĩ onĩmiápi mĩneainĩ aga seáyĩ e neainĩnĩfa nánĩ rťwamĩjť rĩpi nearĩ seaiapowárarĩjĩnĩ.

“Wťá ókĩnĩje eméfrĩxĩnĩ.” urĩjť nánĩrĩnĩ.

⁵ Xwĩyťá Jisaso jañť neaiapowárťagĩ arťá wijwá wáť seararĩjwápi, ayť rĩpirĩnĩ. Gorĩxo wťánĩjť imónĩjhorĩnĩ. Onĩmiápi bĩ aí sťá miyťkĩnĩjorĩnĩ. ⁶ Ayĩnánĩ nene “O tñnĩ nawĩnĩ xĩrĩnĩjwaénerĩnĩ.” nĩrĩnĩrane aí mañť nĩwiaĩkirane sťá yťkĩnĩje nemeranénáyť, yapť rarĩjwĩnĩ. Nepaxĩjť imónĩjťpi wĩ miyarĩjwĩnĩ. ⁷ E nerĩ aí nene uyťnĩť bĩ mé wťá ókĩnĩje xťo jweañťpa nene enĩ wťá ókĩnĩje nemeranénáyť, xťo tñnĩ nawĩnĩ anĩ xĩrĩnĩjwaéne imónĩrane xťo nene nañť imónanťwá nánĩ ragť xewaxo Jisaso nĩperťná puñťpimĩ dánĩ řwť nĩpĩnĩ yarĩjwápi nánĩ igťánĩjť neaeámori yarĩjťrĩnĩ. ⁸ Nene “řwť bĩ miyarĩjwaénerĩnĩ.” nĩrĩnĩranénáyť, newanĩjgene yapť éwapťnarĩjwĩnĩ. Nepa imónĩjťpi bĩ řá mĩxĩrarĩjwĩnĩ. ⁹ E nerĩ aí nene xťoyá arťá eje dánĩ řwť yarĩjwápi nánĩ waropárt nĩnĩranénáyť, o dñjť uñwirárĩpaxť imónĩjťpi tñnĩ xĩxenĩ erĩ wé rónĩjť imónĩjťpi tñnĩ xĩxenĩ erĩ yarĩjo enjagť nánĩ ananĩ řwť yarĩjwápi yokwarĩmť neaiĩrĩ uyťnĩť yarĩjwápi nĩpĩnĩ igťánĩjť neaeámoirĩ yarĩjťrĩnĩ. ¹⁰ Nene “řwť bĩ menjwárĩnĩ.” nĩrĩnĩranénáyť, “Ámá nřnĩ řwť yarĩgťárĩnĩ.” rĩjomĩ yapť rarĩjónĩjť wimĩxanĩrĩ yarĩjwĩnĩ. Xwĩyťá o nearĩjťpi bĩ řá mĩxĩrarĩjwĩnĩ.

2

¹ Gť niaĩwťpiayťné, řwť mepa éfrĩxĩnĩrĩ rťwamĩjť rĩpi

seyíné nání eariṅṅiní. E nerí aí wiene íwí nerínáyí, arírá neaiarṅo ápo Goríxo tṅṅí e nírómáná yokwarímí owiinírí neauriyaríní. Wé rónṅṅí o, ayí Jisasi Kiraiso nání rariṅṅiní. ² O xewanṅo niperíná ridiyowánṅṅí ninírí xano Goríxomí niwiapemixírí nání negí íwí yarṅwápi yokwarímí neaiinfa nání imónṅoriní. Íwí nene yarṅwápiní marfáí, íwí ámá xwíá rírí nírímíní amí gímí ṅweagfáyí yarṅgápi nání ení niwiapemixírí nání yokwarímí wiinfa nání imónṅoriní.

Ámá Goríxo tṅṅí ikárinṅgáfáyí epaxípi náníríní.

³ Nene xífo sekaxí nearṅṅípiní nixfdiranénáyí, woní woní dṅṅí re yaiwinipaxeneríní, “Nioní o nání nepa nijfá nimónírí o tṅṅí nawíní ikárinṅáyí wonírání?” yaiwinipaxeneríní. ⁴ Ámá wo “Nioní o nání nijfá nimónírí o tṅṅí nawíní ikárinṅáoníríní.” nírínírí aí sekaxí nearṅṅípi xixení miyarṅo eṅánáyí, yapí rariṅṅíní. Nepa imónṅṅí Goríxo nearṅṅípi fá xírariṅṅimaní. ⁵ E nerí aí xwíyíá Goríxo nearṅṅípi go go nixfdirínáyí, omí úrapí nerí dṅṅí sixí muyí aga xixení píranṅṅí dṅṅí sixí uyiní. Nene apí neranéná “Goríxo tṅṅí nawíní ikárinṅwaénerání?” yaiwinanfwiní.

⁶ Ámá wo “Nioní Jisaso tṅṅí nawíní kumixinṅwíí woníríní.” nírínírínáyí, Jisaso xwíá tṅyo nemeríná xano wimónṅṅípi nípíní yárinṅpa axípi éwinṅṅiní. ⁷ Gí dṅṅí sixí seayinṅáyíné, “O sekaxí sṅṅí bí níríní ríwamṅṅí eariní.” miyaiwipaní. Iwamfó imónṅṅíná dání sekaxí Jisaso rṅṅí seyíné nijfá imónṅṅápi — Apí xwíyíá seyíné arfá wigfápiríní. Apí nání níríní eariṅṅiní. ⁸ E nisearírí aí sfá yinṅṅípi ríxa nideaxa nurí wíá ónarṅṅípa Jisaso xewanṅo neáiwapiyṅṅípi ríxa ónarṅṅagi nání nioní “Sekaxí Jisaso rṅṅípi sṅṅí

imónini.” searipaxirini. Xami xewanijoyá sekaxipimi nixdirí yariñagi winirane agwi seyiné nixdiró yariñagía seanirane nerane nani “Xwiyá api nepaxiñ imóniñpirani?” yaiwariñwini.

⁹ Áma wo “Nioni Jisaso neaiwapiñipi nixdirí wía ókiñe emeariñá wonirini.” niriniri aí xexirímeáyo sími tñi niwirináyí, sini sía yiniñimñiñi ñweani. ¹⁰ Áma Jisaso neaiwapiñipi tñi xixeni nerí xexirímeáyo diñi sixí uyaríñi go go, ayí wía ókiñe niñwearí nani xexirímeáyí óreamioapaxí wí wíwapiyaríñimaní. ¹¹ E nerí aí xexirímeáyo sími tñi wiaríñi go go, ayí sía yiniñeniñi imóniñe ñwearí añi emerí nerína xegí sñwíyo sía uyiniñagi nani xfo gimí nani waríñe majía imóniñorini.

“Ayí riri nani niseariri ríwamiñi eariñini.” uríñi nanirini.

¹² Niaíwípiayíné, Jisasi Kiraiso neaiñipimi dani segí fwí yariñapi Gorixo rixa yokwarimí seaiñi ñagi nani apiayíné nani niriri ríwamiñi eariñini.

¹³ Amináooyíné, soyíné iwamíto imóniñiná eño tñi nawini ikáriníro niñía imóníro ñagi nani soyíné nani niriri ríwamiñi eariñini. Áma siwaría rigíoyíné, soyíné sipí imóniñomi —Ayí oboyi riníño nani rariñini. Omi rixa xopirarí wía ñagi nani nioni soyíné nani niriri ríwamiñi eariñini. Niaíwíyíné, seyíné apo Gorixo tñi nawini ikáriníro niñía imóníro ñagi nani seyíné nani niriri ríwamiñi eariñini.

¹⁴ Amináooyíné, soyíné iwamíto imóniñiná eño tñi nawini ikáriníro niñía imóníro ñagi nani soyíné nani niriri ríwamiñi eariñini. Áma siwaría rigíoyíné, soyíné Jisasomi nuxdiróna eñi sixí eaníro xwiyá

Gorixoyápi aumaúmt iníro sipí imóniŋomi xopíraráf wirow egfá enagi nání soyfne nání níriri rfwamiŋf eariŋini.

¹⁵ Seyfne amípi sipí xwfa tfo dñf yariŋfápimi dñf sixf muyipa ero amípi níni xwfa tfo wenfo dñf sixf muyipa ero éfrixini. Amípi xwfa tfo dñf yariŋfápimi go go dñf sixf nuyirfnáyf, ápo Gorixomi dñf sixf muyinini. ¹⁶ Ayf rípi nání searariŋini. Amípi xwfa tfo dñf yariŋfápi fwf nání feapá winariŋfpirani, siŋwf fwf winariŋfápirani, “Amípi xwe tñáonirfani?” niyaiwiniri seáyf e menariŋfápirani, api nípini ápo Gorixoyá dñfyo dání yariŋfámant. Sipí xwfa tfo dñf imóniŋf yariŋfá enagi nání searariŋini. ¹⁷ Amípi sipí xwfa tfo dñf yariŋfápi anípa nimóga uri feapá níwiniri “Apf nioniyá enána ananirini.” yaiwariŋfápi api eni anípa nimóga uri enfá enagi aiwi áma Gorixo “E éfrixini.” yaiwariŋfápimi xfdariŋfáyf anípa wí mimónf aníŋf ínina ŋweaprfá enagi nání amípi xwfa tfo enfpimi dñf sixf muyipa éfrixini.

Áma Kiraisomi xopíraráf wianíro yariŋfáyf yapf wíwapiyíprixiniri uríŋf nánirini.

¹⁸ Gf niaíwfyfne, sfá yoparfyf imóninína ríxa rínáriní. Enína dání arfá re wiŋwápi tñf xixeni “Áma Kiraisomi xopíraráf wiminiri yariŋo ríxa níbinfáriní.” arfá e wiŋwápi tñf xixeni agwf rína áma Kiraisomi xopíraráf wianíro yariŋfáyf ríxa nimóníro ŋweaŋoí. Ayf ríxa nimóníro yariŋagfa siŋwf níwinirane nání “Sfá yoparfyf imóninína ríxa rínárfani?” yaiwiŋwini. ¹⁹ Áma ayf xámi none tñf nawini nerimeánayirane aí nepa none tñf nawini mimónípa nero nání pñf níneawiárimí ugfáfrini. Ayf nepa none tñf

kumixiniñwayí nimóniro siñwiriñyí, none tñni anani ñweaaniro egfáriní. E nerí aí “Ayí negí imónigfáyí wí menini.” yaiwiani nání pñni ñneawiárimí ugfáriní. ²⁰ Seyíné ayíñiñí imónigfá wiyíñemaní. Gorixoyá kwíyípi ríxa seaainiñyíñé enagfá nání xwíyfá nepaxiñí imóniñípi nání seyíné ríxa ñijfáriní. ²¹ “Nene sñni majfá imóniñagwi nání ríwamiñí rípi nearí mónaparini.” ríseaimónarini? Oweoí, seyíné ríxa ñijfá nimóniro “Xwíyfá nepaxiñí imóniñípi fá ñixiriñiñípi dání wí yapí rípaxí menini.” ñijfá e ení imóniñagfá nání ríwamiñí rípi eariñini. ²² Xwíyfá yapí rariño, ayí gorini? Amípi wí nání rariño marfái, sa “Ámá yeáyí neayimixemeanfa nání Gorixoyá diñí tñni arfowayá xwífa piaxíyo dání iwiaronfoyi rariñwáo Jisasomani.” rariño, ayí orini. Kiraisomí xopírarfí wiminiñi yariñorini. Xanomí tñni xewaxomí tñni ñiwaúminiñí ríwí umonjorini. ²³ Ámá giyí giyí xewaxomí ríwí numoríñayí, ayí xanomí ení ríwí umoariñoí. Giyí giyí xewaxo nání “Yeáyí neayimixemeanfa nání uowárenapiñorfaní?” ñiyaiwiro numimíñiríñayí, ayí xanomí ení umimíñaríñoí. ²⁴ Seyíné xwíyfá Jisaso nání iwamíto dání arfá wigfápi pñni miwiáripa nero diñí fá xiríñixini. Aga xixeni e nerónayí, xewaxo tñni nawiniñí imóniro xano tñni ení nawiniñí imóniro epíríñarini. ²⁵ Xewaniño mimáyo dání neariñípi, ayí rípiñini, “Seyíné e nerónayí, diñí ñiyimíñí tígíyíñé imónipíríñarini.” neariñípiñini. ²⁶ Payí rínamí xamí eáapi ámá xwíyfá Jisaso nání riniñípi yapí seaíwapiyaniro yariñíyí nání ñiriñi eáariní. ²⁷ Seyíné ayíñiñí imónigfá wiyíñemaní. Kwíyí Gorixoyá seaainiñípi ríñiñí mimóní sñni aí tñni enagfá nání ámá wí searéwapiyipaxíyíñemaní. E ñiseariñi aí kwíyí

seaaínihípí amípí níní Kiraiso nání dñh mopaxí imónihípí nání niseainiríná yafí bí mimóní nepaxihí imónihípíní seainarihí enagí nání agwí xegípi niseaiga urí xámi niseaiga urí enhípi tñní xixení nero Kiraisomí xaíwí fá uxirítrixíní.

“*Ámá Gorixoyá imónigfáyí fwí néra warigfámani.*” urihí nániríní.

²⁸ Gí niaíwípiayíné, o sñhání nimónirí weapáná peayí níneaunirí wará sarfáwá mímáriní newiárimónirane éf roanfáwá nání omí xaíwí fá uxirítrixíní. ²⁹ Seyíné “Gorixo wé rónihoríní.” niyaiwiro nihíá imónihagfa nání rípi ení aga nihíá imónipaxífnéríní, “Wé rónihí yarigfá gíyí gíyí, ayí Gorixo o xegí emeanhíyítríní.” Nihíá e ení imónipaxífnéxíní.

3

¹ Ai ámá tiyíné rípi nání dñh omoaneyí. Ápo Gorixo bí onímiápi marfái, dñh ayá wí sixí níneayirí nání “Gí niaíwífnéríní.” neararíní. Xfo neararihípi nepa e imónihagwí nání neararíní. Ayí rípi nání ámá xwíá tfo dánhíyí nene Gorixoyá niaíwene enagwí nání mí míneaómíxíhoí. Ayí xfo tñní nawíní nikáriníro nihíá mimónigfáyí enagfa nání mí míneaómíxíhoí. ² Gí dñh sixí seayínáyíné, ayí mí míneaómíxíagfa aiwí nene xfoyá niaíwí imónihwaéneríní. Rfwená aríre imónanfáwípi sñní wfá míneaókiamónihagi aiwí nihíá re imónihwíní, “Kiraiso sñhání níneaimónirí weapáná xfo imónihípa nene ení axípi imónanfáwítríní.” Nihíá e imónihwíní. Xfo imónihípi íná dání aga xixení sñhwí wínanfáwá enagí nání raríhíni. ³ Ámá Kiraiso neaiménapáná xfo imónihípi oimónaneyínirí wenihí nerí hwearigfá ayí ayí níní rípi yarigfáriní. Xewaního

awiaxí imóniḡḡpa axípi oimónaneyiniro wigí xwioxíyo igíániḡḡ neámori naní imixinarigíáriní. ⁴ Ámá íwí néra warigíá ayí ayí níní Gorixoyá sekaxí riniḡḡpi xórorí yarigíáriní. Íwí ámá néra warigíápi, ayí pípi maríái, sa Gorixoyá sekaxí riniḡḡpimi xórorí yarigíápiriní. ⁵ Ripi nání seyíné nijíá imóniḡḡ. Kiraiso —O íwí bí meḡoriní. O íwí nene yariniḡḡpí yokwarimí neaiiminiri nání xwíá tíyo nene tíḡḡ e biḡḡnigini. ⁶ Ayináni ámá Jisaso tíni kumixiniḡḡyí íwí néra warigíámani. E nerí aí ámá íwí néra warigíáyí “Jisaso Gorixomi xewaxoríani?” niyaiwiro nepa xíto tíni nawíni kumixinarigíámani. ⁷ Gí niaíwípiayíné, ámá yapí rarigíáyí xe nibiro yapí oneaiwapiyípoiiniri siḡwí mīwiniḡḡpa étrixini. Ámá wé róniḡḡ imóniḡḡpi néra warigíáyí Kiraiso wé róniḡḡ imóniḡḡpa axípi imóniḡḡyíriní. ⁸ E nerí aí ámá íwí yarigíáyí oboyáriní. Eníiná íwí iwamíó néra biḡḡ, ayí obo enagi nání oyá imóniḡḡyíriní. Gorixomi xewaxo rípi emininí nání biḡḡnigini. Obo íwí aríki nerí amáyí ení axípi étrixininí wíwapiyariniḡḡpi pírí urakíininí nání biḡḡnigini. ⁹ Ayináni ámá Gorixo xegí tímeaníyíniḡḡ nímonirínáyí, oyá diḡḡpi íkíkí wiḡagi nání íwí néra warigíámani. Ayí Gorixo xegí tímeaníyíniḡḡ imóniḡḡgíá nání aga íwí néra upaxí mimóniḡḡ. ¹⁰ Ripimí dání ananí ámá mí niwómíxíro “Tiyí niaíwí Gorixoyáriní? Tiyí oboyáriní?” yaiwipaxíriní. Ámá siwí wé róniḡḡ imóniḡḡpi miyariniḡḡgíá niwíiniríná “Ayí Gorixo tímeaníyíniḡḡ imóniḡḡyí wímani.” yaiwipaxíriní. Ámá xexírímeáyo diḡḡ síxí muyariniḡḡgíá niwíiniríná ení “Ayí Gorixoyá imóniḡḡyí wímani.” yaiwipaxíriní.

Xexírímeáyo diḡḡ síxí nuyiríná epaxípi nánirini.

¹¹ Iwamfó imóniḡíná dání xwiyfá Jisaso yarḡ neaiarḡf none searéwapiyarfná arfá neaigfápi, ayf rḡpirini, “Xexixexirfmeáyfné xixe dḡḡf sixf yinfrixini.” Arfá neaigfápi, ayf apirini. ¹² Api nixfdiranená Keno —O sipí imóniḡoyáorini. Xegf xogwáomi píkixwirfó eḡorini. O eḡḡpa axḡpi mepa oyaneyf. “Xogwáomi ayf nání rfa pikiḡḡnigini?” yaiwiarḡfápi pípirini? Xfo xegf yarḡḡḡpí sipí imónirḡ xogwáo yarḡḡḡpí wé róniḡf imónirḡ eḡagi nání sfmḡ tfni niwirḡ pikiḡḡnigini. ¹³ Ayináni ḡf nḡrḡxfmeáyfné, seyfné eni ámá Gorixoyá mimóniḡfáyf sfmḡ tfni seaiarḡḡḡḡfa niwinirónáyf, ududf mepani. ¹⁴ Nene negf nḡrḡxfmeáyo dḡḡf sixf nuyirane nání niḡfá re imóniḡwini, “Óf ámá anḡnḡpḡrfa nání imóniḡyimi pḡni niwiarimi óf dḡḡf niyimiḡf imónipḡrfa nání imóniḡyimi nixfdirane yarḡḡwini.” Niḡfá e imóniḡwini. E nerḡ aí ámá xexirfmeáyo dḡḡf sixf muyarḡḡáyf, ayf dḡḡf niyimiḡf tḡḡfá mimónf sini óf anḡnḡpḡrfa nání imóniḡyimi xfdariḡoi. ¹⁵ Ámá xexirfmeáyo sfmḡ tfni wiarḡḡḡḡfa niwinirónáyf, “Ananirini.” riyaiwiarḡoi? Oweoi, nene niḡfá re imóniḡwini, “Ámá pikiarḡḡfá ḡiyf ḡiyf dḡḡf niyimiḡf meapḡrfa nání mimóniḡoi.” Niḡfá e imóniḡwini. ¹⁶ Pípi nání dḡḡf nḡmorḡḡḡpimi dání “Ámáyo dḡḡf sixf nuyirfná epaxḡpi, ayf apḡrfani?” yaiwipaxḡrini? Sa Jisaso nene yeáyf neayimixemeámirḡ nání miḡf niwinirfná eḡḡpí nání dḡḡf nḡmorḡḡḡpimi dání nene “Ámáyo dḡḡf sixf nuyirfná o eḡḡpa e epaxḡrfani?” yaiwiḡwini. Ayináni nene eni nḡrḡxfmeáyo arirá wianḡ nání miḡf niwiniranená aí “Ayf ananirini.” yaiwiwanḡḡini. ¹⁷ E nerḡ aí ámá amḡpí mḡmúróniḡf wo xegf xexirfmeá wo amḡpí nání dḡwf ikeamónarḡḡḡḡ

n̄iwiniṛi aiwi s̄ipiáí s̄á n̄itiniṛi am̄ipí bi min̄i m̄iwipa ner̄fnáyí, o ar̄ige ner̄i “Nioni Gor̄ixomi d̄iṅf̄ s̄ixí uyij̄iniṛi.” r̄ipax̄r̄iniṛi? ¹⁸ Ḡf̄ n̄iaíw̄f̄piaȳfné, neḡf̄ n̄ir̄ix̄f̄meá d̄f̄w̄f̄ ikeamónar̄iṅaḡf̄a n̄iwiniṛanéná p̄fnéni nur̄irane “D̄iṅf̄ s̄ipí niar̄iniṛi.” mur̄ipa éwan̄iḡiniṛi. Aga x̄wiox̄f̄yo dán̄i d̄iṅf̄ s̄ixí nuyirane ar̄irá w̄iwaniṅḡiniṛi.

“Ap̄i ner̄fná Gor̄ixoyá s̄iṅw̄f̄yo dán̄i wará sar̄f̄wá m̄ar̄iniṛipax̄f̄maniṛi.” ur̄iṅf̄ n̄ániniṛiniṛi.

¹⁹ Ámáyo aga x̄wiox̄f̄yo dán̄i d̄iṅf̄ s̄ixí nuyir̄iṅf̄pimi dán̄i re n̄iyaiwiri n̄ijf̄á imóniṅw̄iniṛi, “Gor̄ixo, nepax̄iṅf̄ imóniṅoyáyí imóniṅwá wiener̄fan̄i?” n̄iyaiwiri n̄ijf̄á imóniṅw̄iniṛi. Ayf̄ r̄ip̄i n̄ániniṛi d̄iṅf̄ n̄imoranéná Gor̄ixoyá s̄m̄iman̄f̄yo dán̄i ananiṛi d̄iṅf̄ w̄f̄á neaóniṛipax̄r̄iniṛi. ²⁰ “Ámáyo ar̄irá n̄iwir̄fná Jisaso t̄f̄ni x̄ixeniṛi m̄iyar̄iṅáon̄iniṛiniṛi.” n̄iyaiwinirane x̄wiyf̄á meár̄inar̄iṅwá aí Gor̄ixo nene d̄iṅf̄ e yaiwinar̄iṅwápimi seáyí e wimóniniṛi am̄ipí n̄f̄ni n̄áni n̄ijf̄á imóniniṛi eṅo eṅagi n̄áni nene nepa ámáyo d̄iṅf̄ s̄ixí uyar̄iṅwáp̄i n̄áni n̄ijf̄á eni nimóniniṛi n̄áni x̄wiyf̄á m̄ineameár̄in̄f̄a eṅagi n̄áni nene ananiṛi d̄iṅf̄ w̄f̄á neaóniṛipax̄r̄iniṛi. ²¹ Ḡf̄ d̄iṅf̄ s̄ixí seaȳiṅáyfné “Ámáyo ar̄irá n̄iwir̄fná Jisaso t̄f̄ni x̄ixeniṛi m̄iyar̄iṅáon̄iniṛiniṛi.” n̄iyaiwinirane x̄wiyf̄á m̄imeár̄iniṛipa neranénáyí, Gor̄ixoyá s̄iṅw̄f̄ t̄f̄niṛi e wará sar̄f̄wá m̄imár̄iniṛi n̄iyopiýar̄iniṛi ²² x̄f̄omi am̄ipí bi n̄áni yar̄iṅf̄ w̄áná ananiṛi x̄ixeniṛi neaiapar̄iṅf̄r̄iniṛi. Ayf̄ r̄ip̄i n̄áni neaiapar̄iṅf̄r̄iniṛi. O sekax̄f̄ r̄iṅf̄pimi x̄d̄irane am̄ipí x̄f̄o “Éf̄r̄ix̄iniṛi.” wimónar̄iṅf̄pimi erane yar̄iṅaḡw̄i n̄áni neaiapar̄iṅf̄r̄iniṛi. ²³ Sekax̄f̄ m̄f̄k̄f̄ imóniṅf̄ Gor̄ixo near̄iṅf̄p̄i, ayf̄ r̄ip̄i n̄áni rar̄iṅiniṛi. Seyfné xeḡf̄ xewaxo Jisasi Kiraisomi d̄iṅf̄ w̄ikw̄r̄oro x̄f̄o sekax̄f̄ near̄iṅf̄p̄i t̄f̄ni x̄ixeniṛi x̄ixe d̄iṅf̄ s̄ixí yin̄iro éf̄r̄ix̄iniṛi. ²⁴ Ámá

Gorixo xegí sekaxí rihípimi xídarigfá gíyí gíyí, ayí Gorixo tñni nawíni imóniro xfo ení ayí tñni nawíni imóniro ejoí. Ayí rípimi dáni “Gorixo nene tñni nawíni rimónihwáini?” yaiwiarihwáini. Gorixo xegí kwíyípi síxí neamímoní enagi nání “O tñni nawíni rfa imónihwáini?” yaiwiarihwáini.

4

Kwíyí Gorixoyápimi tñni sípípimi tñni mí ómíxarihwápi nánirini.

¹ Gí dñí síxí seayináyíné, áamá “Kwíyí tññaoni enagi nání rariñini.” rariğfá niyoní arfá miwipa nero mimóní wfá rókiamoarigfá obaxí xwfá tfo emearihagfa nání “Kwíyí api nepa Gorixo tññ e dáni biñípírřani? Gorixo tññ e dáni miñípírřani?” yaiwiani nání iwamfó imimí wířixini. ² Iwamfó imimí niwirřná rípi rariğagfa niwinirřná “Kwíyí Gorixoyápi tñño rfa rariñi?” yaiwířixini. Kwíyíyo dáni niřirřná “Jisasi Kiraiso áamá nimóniri nene tñamini biñinigini.” rariğagfa niwinirřná “Kwíyí Gorixo tññ e dáni biñípimi dáni rfa rariñi?” yaiwířixini. ³ E nerí aí kwíyí xegí bimi dáni niřirřná “Jisaso áamá nimóniri nene tñamini biñinigini.” mirřpa yarihagfa niwinirřná “Kwíyí api Gorixo tññ e dáni biñípimani.” yaiwířixini. Áamá kwíyí ayo dáni rariğfáyí Kiraisomi xopirarí wiminiri yarinho tñni ani nawíni imónigfáyřini. Enina “O niñifřini.” arfá e wigfo agwi rina řixa niřiri xwfá tfo yarini. ⁴ E nerí aí gí ni-afwřpiayíné, seyíné Gorixoyáyíné enagfa nání mimóní wfá rókiamoarigfáyí yapí seařwapřyaniro seařagfa aiwi řixa xopirarí wigřřini. Kwíyí seyíné seaainřípi obomi —O áamá Gorixomi dñí miwíkwřroarigfáyí

xfo tfni nawini imonigforini. Omi kwiyf seyíne seaainijipi seayf e wimoninjagi nani ayo xoptrarf wigfarini. ⁵ “Jisaso nepa ama nimoniri nene tfamini mibijnigini.” rarigfayf Gorixomi paimimf wiarigfayf tfjimi dani imonigfayftrini. Ayinani xwiyfa wigf ntrirfina xwiyfa Gorixomi paimimf wiarigfapimi dani rarigfa nani wigf imonigfayf ayo arfa wiarigfarini. ⁶ E nerf ai none Gorixoya imoninjagwi nani ama o tfni nawini ikarinigfayf none arfa neiarigfarini. Ama o tfni nawini mikarinigfayf none arfa neiarigfamani. Ayo dani re yaiwiarinjwarini, “Kwiyf nepaxif imoninyo dani rarigfayf mi nomixiri ayf tityrfani? Kwiyf yapf imoninjipimi dani rarigfayf mi nomixiri ayf tityrfani?” yaiwiarinjwarini.

“Xixe dijf sixf yinfrixini.” urif nanirini.

⁷ Gf dijf sixf seayinayíne, xixe dijf sixf yinfwanigini. Ayf ripi nani rarini. Ama wyo dijf sixf nuyiranena Gorixo yarifpa axfpi yarifwa enagi nani rarini. Ayf ripi nani eni “Xixe dijf sixf yinfrixini.” rarini. Dijf sixf uyarigfa ayf ayf nni Gorixo xegf tmeanyfniif imoniro o tfni nawini nikarinro nijfa imoniro egfayf enagfa nani rarini. ⁸ E nerf ai amipi o yarifpi xfo amayo dijf sixf nuyirifpimi dani yarif enagi nani ama wigf winiyo dijf sixf muyipa yarigfa giyf giyf, ayf Gorixo tfni nawini nikarinro nijfa imonigfayfmani. ⁹ Gorixo xfo ripi nerifpimi dani dijf sixf neyarifpi neawapinyinigini. O xegf niaiwf sinifniif emiaofo neaifapimi dani nene dijf niyimif imoninjipi meanfwa nani xwfa tfo wtrénarifnigini. ¹⁰ Ripi nani dijf nimoranena “Amayo dijf sixf nuyirina epaxipi,

ayí apírítani?” yaiwipaxírini. Nene Gorixomi dñjť sixť nuyirane eñwápť marťái, sa xewanñño nene dñjť sixť nñeayiri xewaxo negť řwť yariñwápť yokwarimť neaiinťa nánť wřrenapiñjťpi nánť rariñjini. ¹¹ Gť dñjť sixť seayináyťné, Gorixoxo nene dñjť sixť xwapť ayá wí nñeayiri e neaiiñť eñagi nánť xexřxexirťmeaéne enť xixe dñjť sixť yinťwanigini. ¹² Ámá Gorixomi sñjwť bť miwiniğťá aiwť xexřxexirťmeaéne xixe dñjť sixť niyiniñanénayť, Gorixoxo tñni nawini imóniñagwi nánť xřo ámáyo úrapí miwikarť píranñjť dñjť sixť uyarñjťpa axťpi dñjť sixť yinanťwini. ¹³ Rřpi nánť dñjť nñmoranéná “Xřo nene tñni imóniri nene xřo tñni imónirane eñwini.” yaiwipaxírini. Xegť kwiyťpi neiapñjť eñagi nánť dñjť e yaiwipaxírini. ¹⁴ Ápo Gorixoxo xegť xewaxo ámá xwťá třyo ñweagťá niyonť yeáyť uyimixemeáwiniğiniñri wřrenapaná neaimañť mřkone, sñjwť wñniñwáone xwiyťá rřpi searariñwini. ¹⁵ Ámá “Jisaso niáiwť Gorixoyáorini.” rariğťá giyť giyť Gorixoxo ámá e řáyť tñni nawini imóniri ayť xřo tñni nawini imóniro eñoi. ¹⁶ Ayináni nene dñjť “Gorixoxo aga dñjť sixť neayarini.” yaiwiani nánť nñeapiñmóniri niğťá imóniñwini.

Pí pí Gorixoxo yariñjťpi sa dñjť sixť nuyiriñjťpimi dani yariñť eñagi nánť ámá wigť xexirťmeáyo anñť minť dñjť sixť uyarigťáyť, ayť Gorixoxo tñni nawini imóniro xřo enť ayť tñni nawini imóniro egťáyřini. ¹⁷ Nene sťá Gorixoxo ámá niyonť mí ómómiximť enťáyimi wará sarťwá mñmarinť anani ewiarťmónanťwá nánť negť nřrixťmeáyo úrapí miwikarť píranñjť dñjť sixť uyíwanigini. Kiraiso xwťá třyo niñwearťná nimóniri eñťpa nene enť xwťá třyo niñwearanéná axťpi nimónirane yariñwá eñagi nánť anani e yanťwarini.

¹⁸ Ámá wigí xexirímeáyo dñjí sixí nuyiróná Goríxo nání wáyí wí winarñjímanti. Dñjí sixí nuyiróná úrapí wí mñwikarí aga xixeni nanjñí nuyirónáyí, wáyí bí mñwiní sáyí ikárñnarígrárini. Míkí ámá Goríxo nání wáyí winarñjí, ayí rípi nánirini. “Goríxo nioní gí sipí yarñjápí tñí xixeni sipí nikárñntárñani?” nñyaiwiro nání wáyí winarñjírini. Wáyí winarñjityí xexirímeáyo sñní dñjí sixí xixeni muyarígrá enagí nání rarñjini. ¹⁹ Goríxo nene xámi dñjí sixí neayñjí enagí nání nene ení nñrixímeáyo dñjí sixí uyarñjwárini. ²⁰ Ámá wo “Goríxomi dñjí sixí uyiñáonirini.” nñriniñí aí xexirímeáyo sñmí tñí nñwirñnýí, yapí rarñjorini. Ayí rípi nání rarñjini. Xexirímeáyo sñjwí nñwinirí aí dñjí sixí muyipa nerñnýí, o aríge nerí Goríxo, ámá sñjwí mñwinígrómi dñjí sixí uyipaxí imónini? Oweoi. ²¹ Sekaxí o nearñjípí, ayí rípirini. Ámá Goríxomi dñjí sixí uyarígrá gíyí gíyí, xexirímeáyo ení dñjí sixí uyífrixini.

5

“Dñjí wíkwíroarígráyí xegí timeañjyo dñjí sixí uyarígrárini.” urñjñí nánirini.

¹ Ámá “Nene yeáyí neayimixemeanfa nání Goríxoyá dñjí tñí aríowayá xwíá piaxíyo dání iwiaronfoyi rarñjwáo Jisatorñani?” nñyaiwiro dñjí wíkwíroarígrá gíyí gíyí, ayí nñawí Goríxo xegí emeanjyññjí imónígráyíñí. Ámá xano Goríxomi dñjí sixí uyarígrá gíyí gíyí xegí emeanjyo ení dñjí sixí uyarígrárini. ² Rípi nerñjípimi dání anani dñjí “Nñawí Goríxo xegí emeanjññjí imónígráyo dñjí sixí uyarñjwaénerñani?” yaiwinípaxíñí. Xíomi dñjí sixí uyirane xegí sekaxí nearñjípimi xídírane

neranénáyí, ananì d̄iḡí e yaiwinipaxírini. ³⁻⁴ Xfomi aga d̄iḡí sixí nuyiranéná pípi epaxí marfái, xfoyá sekaxí r̄in̄iḡípiḡi x̄f̄d̄ipaxí enagi nánì rariḡini. Niaíwí Gorixoxegí emean̄iḡiḡi imóniḡíáyí síwí sípi xfomi paimimí wiarigíá imóniḡiḡi xopírárí wiarigíá enagi nánì xfo sekaxí neariḡiḡi nene nix̄d̄iranéná ayí r̄f̄á t̄iḡí x̄f̄d̄ipaxí wí mimóniḡiḡi. Ripini neríná síwí sípi Gorixomi paimimí wiarigíá imóniḡiḡi xopírárí wiarigíá r̄iḡi. Jisomì d̄iḡí n̄iw̄kw̄roriḡiyo dani ap̄i yariḡi.

“D̄iḡí w̄kw̄roariḡíáyí sopiḡí Gorixoxegí wópi ar̄f̄á wiarigíá r̄iḡi.” ur̄iḡí n̄an̄ir̄iḡi.

⁵ “Ámá síwí sípi Gorixomi paimimí wiarigíá imóniḡiḡi xopírárí wiarigíáyí ḡiȳr̄f̄an̄i?” miyaiwipani. Ámá “Jisaso niaíwí Gorixoyáor̄f̄an̄i?” niyaiwiro d̄iḡí w̄kw̄roariḡíáyí ananì xopírárí wiarigíá r̄iḡi. ⁶ “Niaíwí Gorixoyáor̄f̄an̄i?” oniaiwípoiḡiḡi iniḡiḡiyo wayí meari n̄iperíná ragí purí eno, ayí Jisaso Kiraisoriḡi. O “Gorixomi xewaxor̄f̄an̄i?” oniaiwípoiḡiḡi nánì neríná wayini mean̄iḡi. E oniaiwípoiḡiḡi wayí meari xegí ragí purí eniḡiḡi. ⁷ Gorixoyá kw̄iȳpi n̄ir̄iḡiḡi nepani ripaxípi enagi nánì negí xwioxíyo dani áwan̄i r̄eniḡiḡi nearariḡiḡi, “Kiraiso apiaú ner̄iḡiḡi dani xewaniḡi nánì síwá neainim̄iḡiḡi en̄iḡi, ayí neparini.” nearariḡiḡi ar̄f̄á owianeyi. ⁸ Ayinani “Jisaso Gorixomi xewaxor̄f̄an̄i?” yaiwianì nánì sopiḡí neawariḡí biaú bí, ayí r̄ipiaú r̄ip̄ir̄iḡi. Kw̄iȳpi nearariḡiḡi t̄ini iniḡiḡiyo wayí mearíná imóniḡiḡi t̄ini xegí ragí n̄ipuri péaná imóniḡiḡi t̄ini biaú bí imóniḡi ap̄ir̄iḡi. Apiaú ap̄i sopiḡí n̄inearíná xegí bí

xegf bi oyaiwípoyniri neáiwapíyaríñfmaní. Axfpini oyaiwípoyniri neáiwapíyaríñfrini. ⁹ Ámá pí pí nání sopíñf neaófpí ananí arfá wiaríñwáríni. Ayínání Goríxo sopíñf neaófpí seáyi e imóníñagi nání apí ení arfá owianeyíniri seararíñíni. Goríxo xewaníño sopíñf neaófpí, ayf pípi nání marfái, ayf xegf xewaxo náníriini. ¹⁰ Goríxo xewaxomí dñf wíkwíroarígfáf gíyf gíyf o xegf xewaxo nání sopíñf wófpí wigf xwioxtyo dání “Aga neparíni.” yaiwiarígfáríni. E nerí aí Goríxomí dñf míwíkwíroarígfáf “O sopíñf neaófpí nepamantí.” níyaiwiro nání réniñf urarígfáríni, “Yapf raríñfyf woxíriini.” urarígfáríni. ¹¹ Xwíyfáf Goríxo sopíñf neaófpí, ayf rípiríni. O dñf níyimíñf imóníñfpi ríxa neaiapíñfríni. Dñf níyimíñf imóníñf apí nání xegf xewaxo mfkf ikiño enagi nání ¹² ámá xewaxo tñf kumíxínígfáf dñf níyimíñf imóníñf apí tfgfáfíriini. E nerí aí xewaxo tñf nawíní míkumíxínígfáf ayf dñf níyimíñf imóníñfpi tfgfáfímaní.

Yoparfpi nurírná uríñf náníriini.

¹³ Nioní seyíné, Goríxo xewaxomí dñf wíkwíroarígfáfíné “Nene dñf níyimíñf imóníñfpi tñwaénerfani?” níyaiwiníro níjáf imónípfri nání payf rína nearí mónaparíñíni. ¹⁴ Nene rípi nerane nání Goríxo síñwf aníñe dání wará sarfwa mímárinf newiarímoníri yaríñwáríni. Xfo e neaiwínígníri yaríñf níwiranéná negf dñfyo dání bi murf xfo wimónaríñfpi tñf xíxení yaríñf níwirane nání “Arfá xíxení níneainíño.” yaiwiaríñwáríni. ¹⁵ “Omí yaríñf níwiranéná pí pí nání yaríñf wiaríñwápi xíxení arfá níneainíño.” níyaiwirane níjáf e imóníñagwí nání dñf rípi ení “Negf yaríñf wiaríñwápi ríxa

neaimónini.” yaiwipaxirini. ¹⁶ Ámá giyí giyí xexirímeáyí wo íwí aníniimixinfa nání mimóniní bî éagí nîwiníro Goríxo yokwarímí owiiníri yaríní nîwirónáyí, Goríxo wigí yaríní wííápi arfá nîwiri íwí aníniimixinfa nání mimóniní bî éomi díní nîyimíní imóninípi uñwiráriní. E nîsearíri aí íwí ámá aníniimixiníprífa nání imóniní bî ení weni. Nioni “Ámá íwí api éfáyo Goríxo yokwarímí owiiníri yaríní wíírixini.” mîseararínini. ¹⁷ Pí pí sípí ámá yarígíápi níni íwí yarígíápi imóninígí aiwi nípini aníniimixiníprífa nání mimóninígí nání rarínini.

¹⁸ Nene níjía re imóniníwini, “Ámá Goríxo xegí tímeaníniní imóninígíáyí íwí néra warígíámani. Goríxo emeano —Xewaxo nání rarínini. O ámá ayo píraniní umearinígí nání sípí imóninígo wí xwíría wikíxearínímani.” ¹⁹ Níjía re ení imóniníwini, “Ámá xwía tíyo dání —Ayí Goríxomi díní mîwíkwíroarígíáyirini. Ayí níni sípí imóninígomi ínimi wuríninígífa aí nene ámá Goríxoyá imóniníwini.” ²⁰ Rípi nání ení níjía imóniníwini, “Íwía nepaxiní imóninígo, ayí Goríxorfaní?” wíaiwiani nání xegí xewaxo nene tíámíni níbiríná o nání níjía neaiapínirini. Nene ríxa xegí xewaxo Jisasi Kiraiso tíni nawíní nimónirane nání xano, Íwía nepaxiní imóninígo tíni ení axípi nawíní imóniníwini. O ení Íwía aga nepaxiní imóninígorini. Díní nîyimíní tíñwápi neaiaparínígo, ayí orini.” ²¹ Gí niaíwípiayíné, nene níjía e imóninígíwí nání íwía imóninípiami díní wíkwíropírixiníri sewaniníyíné awíniní meñweánírixini.

Xwiyá Gorixoyá Siripirini

The New Testament in the Ankave language of Papua New Guinea

Nupela Testamen long tokples Angave long Niugini

copyright © 1990 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Angave (Ankave)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-10-03

Updates

eBible.org

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 17 Nov 2018 from source files dated 20 Jul 2017

7a156761-2cde-5bbc-8428-650a73434051